

Pregled izobraževalne ponudbe Andragoškega centra Slovenije v letih 2005–2009 pokažejo, da so izvajalci usposabljanj za učitelje postopno razvoj kariere, profesionalni razvoj in tudi razvoj kadrov morda videli kot element profesionalne odličnosti, niso pa odličnosti posvečali celovite pozornosti. Glede na razpisane in izvedene programe iz Kataloga v letih 2004–2008 lahko sklepamo, da se je možnost usposabljanja za posamezne vidike profesionalne odličnosti občutno povečala. Vendar to še ne pomeni, da so se učitelji celostno seznanjali s logom in pomenom trajne skrbi za razvoj profesionalne odličnosti.

V šolskem letu 2005/2006 je na primer prišlo do poskusa sistematičnejše skrbi za profesionalni razvoj. Zanimivo je, da je bila udeležba učiteljev v teh programih najvišja (cf. Katalog programov nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju), uspešnost programskega sklopa pa kaže tudi na vsebine, ki so očitno pomembne in zanimive za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju, ne glede na smer njihove izobrazbe. V šolskem letu 2007/2008 je bila zabeležena visoka udeležba učiteljev na tematskih konferencah (4696 udeležencev), kjer je bilo nekaj tem namenjenih kariernemu razvoju, povezane pa so bile predvsem z vzpostavljanjem medsebojnih odnosov in samopodobo. Umanjkal je celostni pogled in ovrednotenje profesionalne odličnosti v okviru celotnega posameznikovega življenja, kar bi učitelji morali poznati in tudi udejanjati, še zlasti če delujejo na področjih neformalnega izobraževanja.

Kaj vpliva na poklicno odločitev učitelja

Izhodišče, na podlagi katerega posameznik vrednoti svoje izkušnje in gradi svojo poklicno podobo, je odločitev za poklic, ki jo v veliki meri določa »vnaprejšnja identiteta«, kot jo imenuje Muršak (Muršak et al., 2011): »Poklicna odločitev, ali bolje rečeno, odločitev posameznika, da se usmeri v delo učitelja, je prva faza v razvoju poklicne identitete.«

Gre za proces poistovetenja z bodočim poklicem, ki poteka med študijem ali sistematično pripravo na njegovo opravljanje. Ta vnaprejšnja identiteta je po Muršakovem mnenju izjemno pomembna potem, ko se začne »resničen« proces oblikovanja poklicne identitete v realnem delovnem okolju. Praksa kaže, da se za delo učitelja odločajo posamezniki z zelo različnimi motivi in različno stopnjo zrelosti poklicne odločitve.

Tudi pod pojmom učitelj se združujejo v resnici precej raznolike skupine z različnih strokovnih področij. Tekom življenja učitelji lahko menjujejo in vstopajo v zelo različne vloge. Biti učitelj na področju, za katerega se je posameznik izobraževal v formalnem sistemu, je za mar-